www.xtrapapers.com

Rewarding Learning

Uimhir Lárionaid

Uimhir Iarrthóra

General Certificate of Secondary Education
January 2017

Foghlaim don tSaol agus don Obair: Modúlach

Aonad 3
Saoránacht Áitiúil
agus Dhomhanda

GLW41

[GLW41]

DÉ hAOINE 6 EANÁIR, MAIDIN

AM

45 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.
Ní mór duit na ceisteanna a fhreagairt sna spásanna chuige sin.
Ná scríobh taobh amuigh den achar bhoscáilte ar gach leathanach nó ar leathanaigh bhána.
Comhlánaigh le dúch dubh amháin. **Ná scríobh le peann glóthaí.**
Tá an t-iatán (ina bhfuil **Foinse A**) le húsáid le Ceisteanna **4** agus **5** i **Roinn B**.
Freagair **gach** ceist sa pháipéar seo.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 40 an marc iomlán don scrúdpháipéar seo.
Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeisteanna **4** agus **5**.
Léiríonn figiúirí idir lúibíní atá priontáilte ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

www.xtrapapers.com

Roinn A

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

Eagraíochtaí Neamhrialtasacha is ábhar don cheist seo.

1 (a) Ainmnigh Eagraíocht Neamhrialtasach (ENR) *(NGO)* **amháin**.

[1]

(b) Mínigh ról **amháin** atá ag Eagraíocht Neamhrialtasach (ENR) *(NGO)*.

[2]

(c) Mínigh fáth **amháin** arbh fhéidir go dtacódh duine óg le hobair Eagraíocht Neamhrialtasach (ENR) *(NGO)*.

[2]

www.xtrapapers.com

Príomhinstitiúidí daonlathacha agus an ról acu maidir le cuimsitheacht, cóir agus daonlathas a chothú is ábhar don cheist seo.

2 **(a)** Ainmnigh gné **amháin** de shochaí dhaonlathach.

[1]

(b) Sainaithin agus mínigh dóigh **amháin** ar féidir le baill de pháirtí polaitíochta tionchar a imirt ar dhaoine le vótáil dóibh.

[2]

(c) Sainaithin agus mínigh ról **amháin** atá ag an Ombudsman don Phóilíniú i dTuaisceart Éireann.

[2]

[Tiontaigh an leathanach

www.xtrapapers.com

Cearta agus freagrachtaí maidir le mórcheisteanna áitiúla, náisiúnta agus domhanda is ábhar don cheist seo.

3 **(a)** Ainmnigh **dhá** dhóigh ar féidir le duine óg eolas a fháil faoi chearta daonna.

1. ______________________________ [1]

2. ______________________________ [1]

(b) Sainaithin **agus** mínigh **dhá** shampla den dóigh a mbíonn daoine aonair á gcosaint ag cearta daonna.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

(c) Sainaithin **agus** mínigh **dhá** dhóigh ar féidir le daoine óga a thaispeáint go bhfuil siad freagrach go sóisialta.

1. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

2. ______________________________

____

____

______________________________ [2]

www.xtrapapers.com

Roinn B

Freagair **gach** ceist sa roinn seo.

4 Léigh **Foinse A** agus bain úsáid aisti le cuidiú leat an cheist seo a fhreagairt.

(a) Mínigh **dhá** fhadhb ar féidir go mbeidh ar dhaoine óga ó ghrúpa mionlach eitneach aghaidh a thabhairt orthu agus iad ag freastal ar scoil nua i dTuaisceart Éireann.

1. ____

____

____

____

____

____ [2]

2. ____

____

____

____

____

____ [2]

[Tiontaigh an leathanach

www.xtrapapers.com

(b) Mínigh dóigheanna ar féidir le scoil cuimsitheacht a chothú.

[6]

www.xtrapapers.com

5 Agus tagairt á déanamh agat d'**Fhoinse A agus** don eolas agat féin, luacháil an ról atá ag an Chomhairle um Chaidreamh Pobail (CCP) *(CRC)* maidir le caidreamh "maith" a thógáil idir Caitlicigh agus Protastúnaigh i dTuaisceart Éireann.

[10]

www.xtrapapers.com

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	

Marc Iomlán	

Uimhir Scrúdaitheora

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.

www.xtrapapers.com

Rewarding Learning

General Certificate of Secondary Education
January 2017

Foghlaim don tSaol agus don Obair: Modúlach

Aonad 3
Saoránacht Áitiúil agus Dhomhanda

[GLW41]
DÉ hAOINE 6 EANÁIR, MAIDIN

Foinse A

www.xtrapapers.com

Iatán: Saoránacht Áitiúil agus Dhomhanda

Le húsáid le Ceisteanna 4 agus 5.

FOINSE A
Éagsúlacht agus cuimsitheacht chultúrtha a chothú

Is féidir go bhfuil sé deacair ag daoine óga ó ghrúpaí mionlacha eitneacha a théann isteach i scoil nua an t-oiriúnú a dhéanamh. Féadann sé a bheith doiligh orthu dul i dtaithí ar ghnáthamh nua scoile. Seans go mothaíonn siad go bhfuil siad difriúil le daltaí eile. Is féidir go ndéantar bulaíocht orthu agus go mothaíonn siad scoite agus uaigneach.

Thig le scoileanna cuidiú leis na daoine óga seo mothú go bhfuil siad mar chuid de phobal na scoile trí chuimsitheacht a chothú. Is féidir le scoileanna cultúir éagsúla a cheiliúradh. Féadann daltaí foghlaim faoi chultúir eile agus cuimsitheacht shóisialta i ranganna saoránachta.

Is dóigh amháin é le sochaí chuimsitheach a chruthú i dTuaisceart Éireann ná caidreamh maith a thógáil idir Caitlicigh agus Protastúnaigh. Is é seo an príomhról atá ag an Chomhairle um Chaidreamh Pobail (CCP) *(CRC)*. Déanann sí é seo trí pholasaithe a fhorbairt, tacaíocht a thabhairt do thionscadail trasphobail agus comhairliúchán a dhéanamh le daoine, chomh maith le hoideachas a chur orthu, faoina cuid oibre. Is féidir le hacmhainní agus líon foirne teoranta, áfach, cur isteach ar an rath a bhíonn uirthi maidir le seicteachas a laghdú.

Foinse: Príomhscrúdaitheoir